

ASIKKALA

TONTUNNIEMEN RANTA-ASEMAKAAVA

KAAVAN LAATIJAN VASTINE VALITUKSEEN

Valtuusto hyväksyi Tontunniemen ranta-asemakaavan 30.10.2023 § 57. Kaavasta jätettiin yksi valitus (33 sivua + liitteet). Valituksen johdosta esitän kaavan laatijana vastineenani seuraavaa. Vastine on ryhmitelty valituksen asiasisällön perusteella.

1 Valituksen vaatimukset

Valituksessa vaaditaan, että hallinto-oikeus

1. kumoaa valituksenalaisen päätöksen kuntalain 135 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohtien tarkoittamalla tavalla;
2. kieltää ranta-asemakaavapäätöksen täytäntöönpanon koko kaava-alueella samalla kieltäen koko kaava-alueella rakentamisen, tonttien valmistelutyöt ja metsänkäsittelytoimenpiteet valituksen käsittelyn ajaksi lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 123 §:n perusteella;
3. velvoittaa Asikkalan kunnan korvaamaan Valittajien oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa täysimääräisesti laillisine viivästyskorkoineen myöhemmin esitettävän oikeudenkäyntikululaskun mukaan.

2 Väite luontoselvitysten riittämättömyydestä ja arvojen puutteellisesta huomioonotosta

2.1 Ranta-asemakaavan luontoselvityksestä yleisesti

Valitus kohdistuu laajasti tekeillä olevan Ruotsalaisen rantaosayleiskaavan luontoselvityksiin ja niiltä osin vain välillisesti ja osittain Tontunniemen ranta-asemakaavan luontoselvitykseen. Niiltä osin kun valitus kohdistuu vain Ruotsalaisen rantayleiskaavaluonnokseen, valitukseen ei ole tarpeen antaa vastinetta.

Valituksen mukaan tekeillä olevan Ruotsalaisen rantaosayleiskaavan luontoselvitys on puutteellinen mm. linnuston, liito-oravan, lepakon, viitasammakon ja korentojen osalta. Valituksen mukaan todellisten luontoarvojen selvittäminen ei ole onnistunut.

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 mom. mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavan selvitykset ja vaikutusten arvioinnit nojaavat mainittuun lainkohtaan.

Tontunniemen ranta-asemakaavaa varten on laadittu perusteellinen luonnonoloja sekä luonnonmaisemaa koskeva selvitys, joka nojautuu kattavaan maastoselvitykseen. Selvityksen on tehnyt biologi, jolla on laaja luontoselvityksiä koskeva kokemus mm. kaavoituksen osalta ja metsähallituksen suojelubiologina. Selvityksessä on kuvattu kuviokohtaisesti alueen luonnonolot ja maisema ja se kattaa koko tilan alueen, vaikka tilan koko alue ei sisälly kaavaan.

Hämeen ELY-keskuksen kaavaehdotuksesta antaman lausunnon mukaan asemakaavaa varten laaditussa luonto- ja maisemaselvityksessä on kuvattu kattavasti suunnittelualueen olosuhteita.

Alueen maanomistaja Vantaan seurakuntayhtymä hoitaa metsiään vastuullisella ja luonnonarvoja kunnioittavalla periaatteella niin kuin seuraavasta nettilinkistä voi todeta. Harvennushakkuut

tehdään talvella, ei lintujen pesintäaikana eikä kesäaikana. Avohakkuuta ei Vantaan seurakuntien metsissä tehdä ollenkaan. Kaava sisältää RA-alueiden lisäksi myös M-alueiden hakkuurajoituksia koskevat määräykset. M-alueiden osalta kaavamääräykset ovat oleellisesti tiukemmat kuin mitä on Asikkalan rantojen yleiskaavoituksessa ja ranta-asemakaavoissa sovellettu käytäntö. Vantaan seurakuntien metsillä on PEFC-sertifiointi. PEFC on kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä, joka edistää ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä metsätaloutta kaikkialla maailmassa. <https://www.vantaanseurakunnat.fi/osallistu/ymparisto/seurakuntien-metsat>

Vastuullisen metsänhoidon tueksi on laadittu Metsäsuunnitelma (viimeksi päivitetty 16.10.2019), joka on kaavaselostuksen oheisaineistona. Suunnitelma sisältää arvokkaiden luontokohteiden rajauksen ja kuvauksen. Lisäksi se sisältää kaikkien kuvioiden kuvauksen mm. luonnonoloja koskevien erityispiirteiden osalta sekä ympäristön vaalimista koskevat metsänhoidolliset suositukset.

2.2 Liito-oravaselvitys

Liito-oravaselvitys on tehty MRL 9 §:n 1mom. tarkoittamalla tavalla sille alueelle, johon kaavalla suunnitellaan muutoksia. Kaavalla suunniteltu väljä loma-astus ei voi vaarantaa loma-asuntoaleiden ulkopuolella mahdollisesti esiintyvää liito-oravaa. Korttelialueet eivät sijaintinsa perusteella voi katkaista liito-oravan mahdollisia kulkureittejä, eivätkä metsäiset 4000-5000 m²:n suuruiset rakennuspaikat muutoinkaan rajoita liito-oravan liikkumista tai edes siirtymistä pesimään korttelialueille. Kaava määräyksen mukaan ”rakennuspaikan rakentamattoman osan puustoa tulee hoitaa siten, että puuston ominaispiirteet säilyvät ja maiseman luonne ei muutu” Valituksen tarkoittamalle koko Tontunniemen alueen kattavalle liito-oravaselvitykselle ei ole perustetta MRL 9 §:n tai oikeuskäytännön nojalla.

2.3 Korennot ja viitasammakko

Valituksen mukaan viitasammakoista on tehty Tontunniemellä useita kesäaikaisia kansalaishavainnot. Alueella elävien ja liikkuvien viitasammakoiden elinolosuhteita tulleet heikentämään merkittävästi lähdealueen kostean mikroilmaston muuttuminen hakkuiden myötä, lisääntyvä autoliikenne viitasammakoiden vaellusreiteillä, vesistöillä huomattavasti kasvava veneliikenne sekä runsas uusi rantarakentaminen. Yksi viitasammakohavainnoista on tehty elokuussa, joka voi tarkoittaa siirtymistä talvehtimisalueille, Tontunniemelle kaavailtujen rakennuspaikkojen lähiympäristöihin.

Valituksen mukaan Tontunniemeä ympäröivillä järvenlahdilla tehdään kesäisin jatkuvasti runsaasti sudenkorentohavainnot. Kaavoituksen myötä korentojen olosuhteet todennäköisesti heikentyvät merkittävästi mm. lähde- ja puroaluetta kuivattavien ja alueen mikroilmastoa muuttavien tukkipuuhakkuiden sekä kallioisten rantojen rakentamisen myötä.

Kaavaselostuksen kohdasta 5.21, korennot ja viitasammakko, ilmenee, että viitasammakko ja korennot tuskin esiintyvät rakentamiseen osoitetuilla alueilla, koska näillä alueilla ei ole lajien kannalta sopivia elinympäristöjä. Lisäksi on otettava huomioon koko kaava-alue (RA- ja M-alueet) koskevat tiukat metsänhakkuurajoitukset, joiden seurauksena alueen olosuhteissa ei tapahdu oleellisia muutoksia korentojen ja viitasammakon elinolosuhteiden kannalta.

2.4 Lepakko

Valituksen mukaan Tontunniemen vanhat rantametsät kolopuineen ja onkaloineen ovat myös lepakoille erittäin hyvin sopivia elinympäristöjä.

Kaava ei voi vaarantaa lepakkoa, kun otetaan huomioon rakentamisen väljyys, suuri tonttikoko, puuston säilyttämistä koskevat määräykset sekä s-1-alueita koskevat suojelumääräykset.

2.5 Lahokaviosammal

Valituksen mukaan luontoselvitys ei viittaa suoraan Tontunniemen lahokaviosammaleesiintymiin, vaikka Luonto-Liiton metsäryhmä on niistä informoinut maanomistajaa suoraan kesällä 2022, ja tiedot on myös viety viranomaisten tietokantoihin.

Lahokaviosammalen esiintymisestä rakentamiseen suunnitelluilla alueilla ei ole tiedossa mitään havaintoja, jotka antaisivat aiheen erityiseen lahokaviosammalta koskevaan selvitykseen. Laji on joka tapauksessa suojeltu luonnonsuojelulain nojalla. Kaava ei voi vaarantaa lahokaviosammalta, kun otetaan huomioon rakentamisen väljyys, suuri tonttikoko, puuston säilyttämistä koskevat määräykset sekä s-1-alueita koskevat suojelumääräykset.

2.6 Linnusto

Valituksen mukaan

- Tontunniemen selvitys ei vastaa ympäristöhallinnon suositusten mukaista linnustonselvitystä. Vain yksi maastokäynneistä oli varsinainen linnuston selvittämiseen keskittynyt kartoitus, eikä sen osana selvitetty esimerkiksi vesilintuja. Myös tulosten esittäminen on puutteellista, eivätkä tulokset anna kattavaa kuvaa alueen todellisia linnustoarvoista.
- Tontunniemen kaavaselistuksen vesilinnustovaikutuksia erittelevä kohta jättää täysin huomiotta merkittävät negatiiviset vaikutukset Tontun pohjan ja -saaren kaislikon ja karien eliöihin sekä ruovikkoisen ja kaislikkoisen Sirkkulahden runsaaseen vesilinnustoon, sekä vesilintujen liikkumiseen Hopeaselältä Sirkkulahdelle.

Linnustonselvitys tehtiin kahtena päivänä 25.5. ja 27.7.2020. Ottaen huomioon rakentamisen väljyys sekä sen keskittäminen melko suppealle ja jo osin rakennetulle alueelle, maastokäyntien määrä on riittävä. Lintuhavaintojen sijainti on luontoselvityksessä esitetty kuviokohtaisesti. Kaavalla suunniteltu suureen tonttikokoon perustuva vähäinen täydennysrakentaminen ei voi sanottavasti vaikuttaa korttelialueiden ja rakentamattomaksi jäävien alueiden linnustoon.

Kaavaselistuksen kohdasta 5,21, vesilinnusto, ilmenee, että rakentamiseen suunnitelluille alueille tai muuhunkaan selvitysalueeseen ei sisälly rantakosteikkoja, ruovikoita tai pikkuluotoja, joten alueen merkitys vesilinnuston kannalta on vähäinen. Myöskään Ruotsalaisen rantayleiskaavan linnustonselvityksen (kaavaselistuksen kohta 2.111) perusteella korttelialueilla ei ole erityistä merkitystä vesilinnuston kannalta.

2.7 Jyrkänteet ja metsät

Valituksen mukaan metsälaki suojaaa yli 10 metriä korkeat jyrkänteet ja niiden alusmetsät. Uusien rakennuspaikkojen kohdalla, tuntumassa kuin suojelemattomissa luonnonmetsissäkin, on monia jyrkänteitä. Monet niistä ovat vähintään viiden metrien korkuisia ja ainakin yhteen kuuluu yli 10 m korkea kohta. Useat näistä jyrkänteistä ovat jääneet noteeraamatta Tontunniemen kaavoituksessa. Useiden kaavailtujen rakennuspaikkojen voi myös olettaa uhkaavan suoraan tai epäsuorasti Tontunniemen jyrkänteiden luontoarvoja, sillä puiden kaataminen tonteilta sekä saunarakennusten sijoittaminen tonttien ulkopuolelle voivat muuttaa jyrkänteiden kallioisilla pinnoilla elävien, osin harvinaisten lajien olosuhteita. Suojelumerkinnot kattavat vain osan tonteilla olevista

yrkän-teistä. Merkittävä uhka lajeille muodostuu myös luonnontilaisten tai niiden kaltaisten ja osin yrkän-teisten virkistysmetsien muuttamisesta maatalousmaaksi.

Rakennuspaikan luonnontila-kaava vaalii mm. seuraavin määräyksin (kaavaselo-
stuksen kohta 5.21)

- *Rakennuspaikan rakentamattoman osan puustoa tulee hoitaa siten, että puuston ominaispiirteet säilyvät ja maiseman luonne ei muutu.*
- *Maisemassa herkäät rakennuspaikan osat [mm. yrkän-teet] on osoitettu suojelumerkinnällä s-1, joka määrää seuraavaa: Suojeltava alueen osa, jota hoidettaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että alue säilyy luonnontilaisena ja ettei alueen maisemakuva muutu. Alueella ei sallita rakentamista.*

Kaava-alueelle jää laaja yhtenäinen rakentamaton M-alue. M-alueeseen kohdistuvat seuraavat tiukat määräykset, joiden seurauksena kaava rajoittaa merkittäviä luonnontilajen muutoksia myös rakennuspaikkojen ulkopuolisilla alueilla:

- *Rantaan rajoittuvaa puustoa tulee hoitaa siten, ettei rannan maisemakuva muutu.*
- *Avohakkuu on kielletty. Metsänhakkuu on kielletty 1.4-1.9 välisenä aikana.*

Valituksessa väitetään virheellisesti, että kaava sallii saunojen rakentamisen tonttien ulkopuolelle. M-alueen koskevan kaavamääräyksen mukaan muu kuin maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen on kielletty.

Valituksessa esitetään harhaanjohtavasti, että kaavalla muutetaan virkistysmetsiä maatalousmaaksi. Tilan metsiä ei ole millään päätöksellä tai kaavalla osoitettu virkistysalueeksi. Ne ovat olleet metsätalouskäytössä niin kuin edellä kohdassa 2.1 on selvitetty. Kaavaselo-
stuksen kohdasta 5.4 ilmenee, että kaava-alueella ei ole merkkejä yleisestä virkistyskäytöstä ja olemassa olevan tien ja polkuverkon perusteella alueelle muodostuu luonteva ulkoiluverkosto. Kaavaratkaisu turvaa hyvin jokaisenoikeuteen (jokamiehen oikeus) nojaavan virkistyskäytön.

Lisäksi on otettava huomioon, että metsälain suojelusäädökset koskevat kaikkia M-merkinnällä osoitettuja metsiä samoin kuin myös niitä tilan metsiä, jotka sijaitsevat ranta-
asemakaava-alueen ulkopuolella. Kaavan M-merkintä ei siten voi vaarantaa metsälain tarkoittamia suojeluarvoja.

3 Väite puutteellisesta maisemaselvityksestä ja maisema-arvojen huomioonotosta

Valituksessa perusteluna viitataan laillistumatta jääneen yleiskaavan maisemaselvitykseen 2007-2008” (kaavaselo-
stuksen sivu 6, Maisematila). Kyseiseen selvitykseen nojaava yleiskaava on kaksi kertaa jäänyt laillistumatta hallinto-oikeuden päätöksellä. Päätöksistä ilmenee, että maisematekijöiden ja luonnontilajen vaikutus mitoitus-
kseen oli epäjohtamukainen.

Kaavaselo-
stuksen kohdasta 5.22 ilmenee, että kaava nojautuu perusteelliseen maisematekijöitä koskevaan selvitykseen ja paikalliset maisemalliset arvot on otettu huomioon kaavaratkaisussa.

Kaava-alue on vesirajaan asti peitteistä maastoa, minkä seurauksena alueen maiseman ominaispiirteet ovat tiukasti sidoksissa luonnontiloihin. Luontoselvityksessä on kuvattu kuviokohtaisesti alueen luonnontilat ja maisema. Selvitys osoittaa, että maisemalliset tekijät eivät rajoita kaavalla suunniteltua rakentamista. Maisemalliset tekijät eivät siten rajoita rakentamista myöskään kauem-
paan katsottuna, siis laajemman vesistöalueen maisemakuvassa.

Kaavalla suunnitellun rakentamisen vaikutukset maisemaan jäävät vähäisiksi, sillä

- Rakennuspaikat tukeutuvat olemassa olevaan tieverkkoon ja asutukseen ja ne sijoittuvat maastollisesti rakentamiseen hyvin soveltuville alueille;
- Rakennuspaikan maisemakuvaa kaava vaalii seuraavin määräyksiin:
 - Maisemassa herkäät rakennuspaikan osat on osoitettu suojelumerkinnällä s-1, joka määrää seuraavaa: *Suojeltava alueen osa, jota hoidettaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että alue säilyy luonnonmukaisena ja ettei alueen maisemakuva muutu. Alueella ei sallita rakentamista.*
 - *Rakennuspaikan rakentamattoman osan puustoa tulee hoitaa siten, että puuston ominaispiirteet säilyvät ja maiseman luonne ei muutu;*
 - *Rakennusten ja rakenteiden tulee muodoltaan, materiaaliltaan ja väriltään sopeutua ympäristöön;*

Rakennuspaikkojen ulkopuolella (M-alueet) kaava rajoittaa maisemamuutoksia seuraavin tiukoin määräyksiin:

- *Rantaan rajoittuvaa puustoa tulee hoitaa siten, ettei rannan maisemakuva muutu.*
- *Avohakkuu on kielletty;*
- *Muu kuin maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen on kielletty.*

Kaavaselostuksen kohdasta 5.1 ilmenee, että Tontunniemen ranta-asemakaava on myös maisematarvojen osalta sopusoinnussa Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaluonnoksen kanssa.

4 Arkeologisen selvityksen riittävyys ja kulttuuriperinnön huomioonotto

Valituksen mukaan Tontunniemen alueen uusilla rakennuspaikoilla ei ole selvitetty arkeologista kulttuuriperintöä ja muinaismuistoarvoja riittävästi. Kaavaselostuksen teksti ”Tontunniemeen ja sen lähiympäristöön ei kohdistu kulttuurihistoriallisia ja maiseman arvoja” asettuu outoon valoon, kun otetaan huomioon vastapäisen rannan ”Huonpohjanvuoren” kalliomaalaukset kulttuuriperintökohteena.

Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseon on todennut kaavaehdotuksesta antamassaan lausunnossa seuraavaa:

- Suunnittelualueen muinaisjäännettiedot ovat ajan tasalla. Alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia muinaisjäännetöksiä. Tarvetta muinaisjäännettietojen päivittämiselle ei tällä hetkellä ole.

5 Kaavan mitoitus

5.1 Emätilaperiaate (kantatilaperiaate)

Valituksen mukaan:

- Emätilatarkastelun leikkausajankohdaksi valittu vuosi (1969) on lisännyt suunniteltujen rakennuspaikkojen määrää sekä yksittäisillä kiinteistöillä että koko Ruotsalaisen alueella.
- Kantatilaperiaatteen noudattamisen oikeudellinen perusta on muuttunut: Kantatilaperiaatteen mukaan määräytyviä laskennallisia rakennuspaikkoja ei voida sijoittaa alueelle, ellei tämä ole kaavan sisältövaatimukset huomioiden mahdollista.

Tontunniemen kaavassa ja Asikkalan kaavoituksessa sovellettu emätilaperiaate on selvitetty kaavaselostuksen kohdassa 4.11. Periaate nojautuu perustuslakiin (6 §). Emätilaperiaatteen avulla pyritään edistämään tilojen yhdenvertaista kohtelua niissä tilanteissa, kun tiloista on aiemmin muodostettu rakennuspaikkoja. Asikkalassa sovellettu emätilaperiaatteen leikkausajankohta 1969 on

sama mitä on sovellettu vallitsevasti Päijät-Hämeen kuntien rantojen suunnittelussa.

Emätilaperiaatteen oikeudellista perustetta ei valituksessa ole osoitettu vääräksi.

5.2 Mitoituksen perusteena oleva muunnettu rantaviiva

Valituksessa viitataan kaavaselostuksen kohdassa 4.12 esitettyyn muunnetun rantaviivan määrittämiseen, jolla tavoitellaan eri kaavojen mitoituksen vertailukelpoisuutta sekä maanomistajien tasapuolista kohtelua. Valituksen mukaan tämä merkitsee sitä, ettei mitoituksessa oteta huomioon juuri kulloinkin kyseessä olevan kaavoitettavan alueen ominaispiirteitä. Tämä johtaa siihen, ettei MRL 39, 54 tai 73 §:ien vaikutuksia tule arvioitua asianmukaisesti.

Oikeuskäytäntö osoittaa, että kunta voi päättää muunnetun rantaviivan määrittämisestä, eri alueiden mitoitusluvuista ja muista mitoituksen perusteena olevista tekijöistä, kunhan niiden mukaisesti laadittu kaava täyttää MRL:n sisältövaatimukset. Rantaviivan määrittäminen (muunnettu rantaviiva) lisäksi mitoituksen vaikuttaa mitoitusvyöhykkeiden mitoitusluvut.

Tontunnimen kaava täyttää valituksessa mainittujen MRL 39, 54 tai 73 §:ien sisältövaatimukset niin kuin kaavan vaikutusten arviointia koskevassa kaavaselostuksen kohdassa 5 on selvitetty.

5.3 Mitoitusvyöhykkeet ja niiden mitoitusluvut

Valituksen mukaan

- Ruotsalaisen rantayleiskaavaluonnoksen maisemaekologinen luokitus ja siihen nojaava yleiskaavaluonnoksen mitoitus nojaavat lähinnä maisema-arvoihin ja kulttuuriperintöön. Vaikka ekologiset arvot voisivat ja niiden tulisi vaikuttaa alueiden maisemaekologiseen sietokykyyn, oleellista lajisto- tai luontotyyppitietoa ei ole kerätty.
- Ranta-asemakaavan mitoitus nojautuu vasta luonnosvaiheessa olevan rantaosayleiskaavan mitoitusperusteisiin, jotka voivat vielä muuttua. Ranta-asemakaavan tulisi perustua sellaiseen mitoitukseen, joka olisi ranta-asemakaavan osalta lopullinen ja jota voisi näin ollen arvioida osana ranta-asemakaavan laillisuuden arviointia.
- Ruotsalaisen rantayleiskaavaluonnoksen maisemaekologisessa luokituksessa on jätetty huomiotta, että Tontunniemen pohjoisrannikolla (mitoitusluokka pääasiassa 7,0) on useita Luonto-Liiton metsäryhmän havaitsemia lahokaviosammal- sekä muiden uhanalaisten lajien löydöksiä, viitasammakkohavaintoja, suojeltujen jalopuualueiden ulkopuolelle ulottuva lähde- ja lehtoalue puronvarsineen sekä mm. liito-oravalle sopivia vanhoja metsiä risupesineen.
- Tontunniemen mitoitusluokat (enimmäkseen 7,0 ja pieneltä osin 5,5) ovat täysin väärät. Alue olisi perusteltua ennemminkin luokitella kaavoituksessa kansallisesti tai maakunnallisesti tärkeäksi maisema-alueeksi (mitoitusluokka 0).

Kaavaselostuksen kohdasta 4.12, mitoitusvyöhykkeet, ilmenee seuraavaa

- Ranta-asemakaavan mitoitus nojautuu valtuuston 6.2.2023 hyväksymiin Ruotsalaisen rantaosayleiskaavoituksen mitoitusperusteiden mitoitusvyöhykkeisiin.
- Rantaosayleiskaavaluonnoksen mitoitusvyöhykkeiden määrittelyssä painoarvoa on erityisesti maisemaekologisella sietokyvyllä, koska sen avulla voidaan arvioida erilaisten alueiden sietokykyä suhteessa uusien rakennuspaikkojen muodostumisen määrään.
- Rantaosayleiskaavaluonnoksen maisemaekologinen luokitus määrittää melko tarkasti yksittäisten kohteiden sietokykyä tältä osin. Sietokykyyn vaikuttavia tekijöitä ovat rannan avoimuus, jyrkkyys, soistuneisuus ja kalliokasvillisuuden heikko kulutuskestävyys, linnustoarvot sekä alueen muut ekologiset ja osin kulttuurimaisemalliset arvot (suojelualueet ja maisema-alueet).

- Rantaosayleiskaavaluonnoksen maisemaekologinen luokitus on perustunut vuonna 2022 laadittuun maastoinventointiin ja on rajauksiltaan melko tarkka osoittaen alueita, joita tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle.

Valituksessa mainittujen Tontunniemen erityisten luontoarvojen huomioonoton osalta viitataan edellä kohdan 2 arvioon. Arvio osoittaa, että ranta-asemakaava ei vaaranna mainittuja luontoarvoja eikä ranta-asemakaavan mitoitusperustetta voida siten pitää virheellisenä mainittujen luontoarvojen perusteella.

Oikeuskäytäntö osoittaa, että kunta voi päättää mitoitusperusteista, kunhan niiden mukaisesti laadittu kaava täyttää MRL:n sisältövaatimukset. Tontunniemen kaava täyttää valituksessa mainittujen MRL 39, 54 tai 73 §:ien sisältövaatimukset niin kuin kaavan vaikutusten arviointia koskevassa kaavaselostuksen kohdassa 5 on selvitetty.

Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaluonnos osoittaa Tontunniemen kaavassa sovelletun mitoituksen merkityksen koko Ruotsalaisen vesistöalueen kannalta. Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaluonnos toimii arviona Tontunniemen kaavassa sovellettujen suunnitteluperiaatteiden vaikutuksista koko Ruotsalaisen vesistöalueen osalta (MRL 73 §).

6. Väite päätöksenteon virheellisyydestä

Valituksen mukaan päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja MRL:n kaavaprosessia koskevien säädösten vastaisesti (tarkemmin valituksessa):

- Päätöksentekijöillä ei ole ollut tarvittavia tietoja ja aikaa perehtyä kaavaan ja päätettävään asiaan, eivätkä he ole voineet tehdä asiasta informoitua päätöstä.
- Kaavan hyväksymisvaiheessa luottamushenkilöiden päätöksentekoa häirtasivat mm. useat virheelliset ja päivittämättömät tiedot esityslistoissa ja pöytäkirjoissa sekä kunnan kaavoitukseen liittyvillä nettisivuilla ja kaavoituskatsauksessa.
- Tontunniemen kaava-asiaa käsiteltiin ensin kahdesti kunnanhallituksen kokouksissa (2.10.2023 ja 23.10.2023), joista jälkimmäisessä kaavoituksen vaihetietoja ja pykäläiä korjattiin todeten aiempien tietojen olleen harhaanjohtavia ja virheellisiä.
- Kaikki kunnanvaltuutetut eivät olleet ymmärtäneet, että hyväksymisvaiheen jälkeen osalliset eivät voisi tehdä kaavasta muistutuksia, vaan että kaavasta voisi vain valittaa.
- Tontunniemen kaavan virallinen nettisivusto oli vielä useita päiviä kunnanvaltuuston 30.10. kokouksen jälkeen päivittämättä.
- Tontunniemen kaava-asiaa käsiteltiin kunnanhallituksen kokouksissa (2.10.2023 ja 23.10.2023) sekä kunnanvaltuuston kokouksessa 30.10.2023 erittäin kiirehdityllä aikataululla, jonka lisäksi 23.-29.10.2023 oli Asikkalassa syyslomaviikko. Kunnanhallitus siis käsitteli kaavaa hyväksymisvaiheen aikana syysloman aikana ja kunnanvaltuuston kokous pidettiin syysloman päättymistä seuraavana arkipäivänä. Kiirehditty aikataulu ja ajankohta varmasti vaikeuttivat luottamushenkilöiden mahdollisuuksia perehtyä kaava-aineistoon ja tehtävään päätökseen.
- Kunta teki virheen myös kaavavalituksen päivämäärän laskemisessa ja tiedotti asiasta virheellisesti nettisivuillaan. Valituksen takarajaksi oli laskettu 7.12.2023, vaikka todellisuudessa määräpäivän olisi kuulunut olla 11.12.2023. Vielä 7.12.2023 kunnan Tontunniemen kaavan nettisivuille oli päivittämättä oikea päivä, vaikka kunnan edustaja oli vahvistanut Valittajille oikean päivän 5.12. e-mailitse asiasta kysyttäessä.
- Tontunniemen kaavan puutteelliset ja osin harhaanjohtavatkin kaavamateriaalit (mm. luontselvitykset ja kaavaselostus) vaikeuttivat luottamushenkilöiden informoitua päätöksentekoa asiasta.
- Kiireinen ja sekava luottamusmieskäsittely sekä puutteelliset ja harhaanjohtavat materiaalit

tekivät osallisille mahdolliseksi seurata asian etenemistä kunnassa ja käyttää demokraattisen osallistumisen eri muotoja. Kunta tiedotti Tontunniemen kaavasta ehdotusvaiheessa (3/2022) muistutuksia jättäneitä kaavan hyväksymisestä vasta jälkikäteen, vaikka osa heistä oli pyytänyt tietoa asian etenemisestä tai jatkokäsittelystä kunnassa.

- Kaavoitusprosessin aikana osallisille ei järjestetty yleisiä tai suoria kuulemisia.
- On ilmeistä, että kaavan valmisteluvaiheessa useimmat osalliset eivät olleet edes tietoisia Tontunniemen kaavaprosessista, mikä johtunee ongelmista tiedottamisessa ja osallistamisessa.
- Valittajat haluavat ilmasta epävarmuutensa siitä, ovatko edes Vantaan seurakuntayhtymän omat luottamuselimet ja -henkilöt olleet informoituja Tontunniemen todellisista luontoarvoista ja voineet konkreettisesti ja informoidusti päättää alueen kaavoituksen jatkamisesta tai keskeyttämisestä.

Asikkalan kunnanhallitus hyväksyi 31.8.2020, § 197 Tontunniemen ranta-asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (MRL 63 §) ja päätti ranta-asemakaavan vireilletulosta.

Kaavaselostuksen kohdassa 3.22 on selvitetty kaavaprosessin eri vaiheet:

- Kaavan käsittelyvaiheet;
- Kuulemisten ajankohdat;
- Eri käsittelyvaiheissa saatu palaute;
- Kaavan laatijan vastine palautteeseen ja
- Palautteen perusteella kaava-asiakirjoihin tehdyt muutokset.

Kussakin kaavan käsittelyvaiheessa päätöksentekijöille on esityslistan mukana toimitettu

- kaavakartta,
- kaavaselostus,
- kaavaselostuksessa luetellut liitteet, selvitykset ja muu aineisto.

Kaavoituksessa on noudatettu OAS:n kuulemismenettelyä sekä MRL:n ja MRA:n säädöksiä. Valituksessa ei ole osoitettu, että kaavoitusmenettely ei noudattaisi lainsäädäntöä.

Hyväksyttyä kaavaa koskeva valitusaika määräytyy valitusosituksen mukaisesti.

7. Yhteenveto ja oikeudenkäyntikulut

Kaiken edellä esitetyn perusteella kaava täyttää lain sisältövaatimukset. Valitus on perusteettomana hylättävä.

Oikeudenkäyntikulujen perimiseen ei ole lain tarkoittamia edellytyksiä.

Helsinki 30.12.2023

KARTTAAKO OY

Pertti Hartikainen

dipl. ins.